

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt

Översänds per e-post till
ju.remissvar@regeringskansliet.se och
ju.L2@regeringskansliet.se.

Göteborg, den 24 januari 2025

Remissvar, Ju2024/02164, Ett nytt konsumentkreditdirektiv

Svensk Inkasso har genom remiss den 24 oktober 2024 beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på Konsumentkreditutredningens delbetänkande ”Ett nytt konsumentkreditdirektiv” (SOU 2024:69).

Sammanfattande inställning

Svensk Inkasso lämnar i huvudsak förslaget på ny konsumentkreditlag samt övriga förslag på lagstiftningsförändringar *utan erinran*, med de kommentarer och ändringsförslag som lämnas nedan.

Behovet av ny lag

Svensk Inkasso delar utredningens bedömning att Konsumentkreditdirektivet bäst implementeras genom en ny konsumentkreditlag. Den föreslagna dispositionen i kapitel förenklar läsningen och skapar tydlighet.

Grundläggande bestämmelser

Begreppet dröjsmålsavgifter

I 1 kap. 5 § i förslaget till ny konsumentkreditlag anges att räntefria kreditköp som finansieras genom en kredit som lämnas av säljaren, som inte är förbunden med andra avgifter än lagstadgade dröjsmålsavgifter och som ska betalas tillbaka inom 50 dagar från varans avlämnande eller tjänstens leverans skall vara undantagen från ett flertal bestämmelser i lagen. Begreppet ”lagstadgade dröjsmålsavgifter” har emellertid en oklar innebörd.

För det första kan ifrågasättas om ersättning för skriftlig betalningspåminnelse (se 2 och 4 §§ i lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.) kan sägas vara lagstadgad på det sätt som avses i utredningens förslag. Visserligen är storleken på den ersättningen (60 kr) reglerad i lag, men möjligheten att debitera den förutsätter att ett avtal upprättas med gäldenären. Ersättningen kan således inte debiteras endast med stöd av lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Det bör enligt Svensk Inkasso därför, i vart fall i författningskommentaren, förtydligas att även avtalad ersättning för skriftliga betalningspåminnelser skall anses vara sådana lagstadgade avgifter som avses med undantagsbestämmelsen.

För det andra skapar begreppet ”lagstadgade dröjsmålsavgifter” också viss osäkerhet kring möjligheten att avtala om en dröjsmålsränta som är högre än den som följer enligt 6 § räntelagen (1975:635). Svensk Inkassos uppfattning är att dröjsmålsränta inte alls omfattas av begreppet ”begränsade avgifter som konsumenten ska betala vid sena betalningar” som används i artikel 2.2.h.ii i Konsumentkreditdirektivet och att det därför inte bör vara en förutsättning att endast sådan dröjsmålsränta som utgår enligt räntelagen debiteras för att en kredit skall omfattas av undantaget.

Det bör därför tydliggöras, i vart fall i författningskommentaren, att begreppet ”dröjsmålsavgifter” inte omfattar dröjsmålsränta.

Marknadsföring och allmän information

Måttfullhetskravet

Svensk Inkasso anser att den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 1 § i den nya lagen fått en utformning som inte är ändamålsenlig. I andra meningen i första stycket anges att *”Marknadsföring som anger att lämnade krediter, betalningsförsummelse och kreditmissbruk saknar betydelse för kreditprövningen eller antyder att krediter leder till förbättrade ekonomiska förutsättningar eller förbättrar konsumentens situation på något annat sätt är aldrig att anse som måttfull.”*

Det är enligt Svensk Inkasso mycket lätt att se hur marknadsföring av krediter lätt skulle kunna utformas på ett sådant sätt att det anges att mindre vikt kommer att läggas vid tidigare betalningsförsummelse än vad som är fallet hos andra kreditgivare, utan att det i marknadsföringen för den skall anges att betalningsförsummelserna skulle ”sakna betydelse”, vilket då inte skulle motsvara den situation som anges i bestämmelsen. Huruvida sådan marknadsföring skulle betraktas som måttfull eller ej kan inte utläsas ur bestämmelsen.

Trots att texten enligt författningskommentaren (s. 427 i betänkandet) endast innebär en icke uttömmande exemplifiering av marknadsföring som inte kan anses måttfull finns risk att bestämmelsen bidrar till att skapa större oklarheter än den undanröjer. Exemplifieringen i bestämmelsen bör därför göras mer generell eller helt utgå.

Näringsidkares skyldigheter innan ett avtal ingås

Kreditprövning

Svensk Inkassos uppfattning har länge varit att åtgärder som kan medföra bättre och mer rättvisande kreditprövningar är särskilt lämpliga för att hjälpa de konsumenter som faktiskt befinner sig i riskzonen för överskuldssättning. Även om Svensk Inkassos uppfattning är att de flesta kreditgivare redan i dag, med hänsyn tagen till vilken information som finns tillgänglig hos kreditupplysningsföretagen, gör tillräckliga kreditprövningar – inte minst för att undvika onödiga kreditförluster – välkomnar Svensk Inkasso att kraven på kreditprövning förtydligas.

Lagstiftningen bör uppmuntra och möjliggöra en kvalitativ och noggrann prövning av den enskildes återbetalningsförmåga innan en kredit beviljas. Detta ställer krav på att kreditgivare gör tillräckliga kreditprövningar, men också att kreditgivarna har tillgång till relevant information rörande den enskildes ekonomiska förutsättningar. Så är inte fallet i dag eftersom kreditupplysningsbolagen endast registrerar uppgifter om mycket allvarliga betalningsförsummelse och – i vissa fall – uppgifter om krediter hos vissa banker. Även med skärpta krav på kreditprövning riskerar därför de slutsatser som dras vid en sådan att ge en felaktig bild av den enskildes betalningsförmåga om informationen inte är rättvisande och komplett.

Uppemot 85–90 % av de fordringar som handläggs av inkassobolagen fastställs aldrig av Kronofogdemyndigheten eller domstol, utan betalas genom avbetalningsplaner eller andra frivilliga betalningar. Idag saknas lagstöd för kreditupplysningsbolagen att registrera information om sådana fordringar. Detta är en brist som bör åtgärdas i kommande utredningar om införande av ett skuld- och kreditregister.

Kreditavtalet

Räntetak

4 kap. 9 § i förslaget till ny konsumentkreditlag motsvarar 19 a § i nuvarande konsumentkreditlag (i den lydelse som träder i kraft 2025-03-01). I andra stycket anges att ”en konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta.”

Svensk Inkasso har tidigare framhållit att det finns en risk att bestämmelsen kan komma att tolkas på så vis att inte heller kostnader som utgår med stöd av lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. skulle få debiteras. I förarbetena till bestämmelsen anges i och för sig att så inte är fallet (se prop. 2024/25:17 s. 19 och prop. 2017/18:72 s. 22 f.), men en strikt tolkning av bestämmelsens ordalydelse skulle ändå kunna leda till bedömningen att bestämmelsen utesluter debitering av sådana avgifter. Andra stycket bör därför av tydlighetsskäl ändras till: *”En konsument som är i dröjsmål med betalning av en kredit är inte skyldig att betala någon annan form av ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta samt kostnader som debiteras med stöd av lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.”*

Skyldigheter vid dröjsmål med betalning

En kreditgivare skall enligt 4 kap. 19 § i förslaget till ny konsumentkreditlag erbjuda alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder. Vad som avses med begreppet verkställighetsåtgärder är emellertid inte tillräckligt tydligt för att bestämmelsen skall kunna tillämpas på ett entydigt vis.

I författningskommentaren (s. 464) hänvisas avseende begreppets innebörd till prop. 2023/24:23. Inte heller i denna proposition ges något väsentligt förtydligande. På s. 193 i den propositionen anges följande:

”Enligt paragrafen ska en kreditgivare ha rutiner och riktlinjer som gäller vid en låntagares dröjsmål med betalning. Rutinerna och riktlinjerna ska innebära att kreditgivaren överväger andra åtgärder innan en ansökan till Kronofogdemyndigheten eller en motsvarande myndighet eller domstol i ett annat land görs.”

Hänvisningen till Kronofogdemyndigheten gör att det ligger närmast till hands att betrakta begreppet ”verkställighetsåtgärd” som en åtgärd som vidtas i syfte att vidta en verkställighetsåtgärd avseende en exekutionstitel enligt utsökningsbalken. En sådan tolkning skulle således innebära att kreditgivaren, oaktat vad som anges i förslaget till 4 kap. 19 § skulle vara oförhindrad att vidta såväl inkassoåtgärder avseende en obetald fordran, som att ansöka om betalningsföreläggande eller stämning, för att erhålla en exekutionstitel. En sådan tolkning vore också enligt Svensk Inkasso att föredra och förefaller inte stå i strid med hur Konsumentkreditdirektivet i övrigt utformats.

För det fall begreppet verkställighetsåtgärd även skall anses avse ansökan om betalningsföreläggande bör det tydliggöras att bestämmelsen, på grund av sin näringsrättsliga karaktär (s. 323 f. i betänkandet), i vart fall inte utgör processhinder, varken hos Kronofogdemyndigheten eller domstol.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivningen är en viktig del av samhällets ansvarstagande för svaga och utsatta individer. Trots detta ges de kommunala verksamheterna ofta små resurser vilket gör att enskilda personer med faktisk eller eventuell överskuldssättningsproblematik inte får den hjälp de behöver. Skillnaderna är också stora över landet.

Genom att i 3 kap. 18 §, 4 kap. 2 §, 4 kap. 14 § och 4 kap. 19 § införa särskild skyldighet att hänvisa konsumenter till budget- och skuldrådgivning ställs höga krav på att tillräckliga resurser finns för att tillgodose det, förmodade, ökade söktryck som sådan rådgivning kommer att uppleva. Om resurser inte tillförsäkras verksamheten riskerar de nya bestämmelserna att skapa orealistiska förväntningar på samhällets stöd som i värsta fall kan riskera att försämra enskildas möjlighet till ekonomisk rehabilitering.

Betalning av skulden i förtid

Kontokrediter

I 6 kap 5 § i förslaget till ny konsumentkreditlag anges att en kreditgivare som vill få betalt för en kontokredit i förtid skall erbjuda konsumenten att betala kreditfordran genom tolv lika stora månatliga delbetalningar innan verkställighetsåtgärder får vidtas. På samma vis som tidigare beskrivits riskerar begreppet verkställighetsåtgärder här att skapa tillämpningssvårigheter.

Svensk Inkasso anser att det även i denna bestämmelse bör klargöras att det endast är verkställighet inom ramen för utsökningsbalkens bestämmelser som avses. Mot bakgrund av att bestämmelsen inte är av civilrättslig karaktär (se s. 327 i betänkandet) bör det också klargöras att den borgenär som ansöker om verkställighet inte har någon särskild skyldighet att visa att det erbjudande som anges i bestämmelsen har lämnats för att verkställighet skall kunna ske samt att det förhållande att erbjudande inte lämnats inte kan utgöra hinder mot verkställighet enligt 3 kap. 21 § utsökningsbalken.

För Svensk Inkasso

Fredrik Engström, ordförande